

In trance gewassen

Niets leek hem van zijn wasdwang te kunnen afhouden. Maar een minimum aan onderhandelingsruimte kan genoeg zijn voor het gewenste resultaat.

Ik heb een late dienst, m'n collega en ik verdelen het werk. Of ik Marius wil begeleiden. Mijn collega vertelt dat er nieuwe afspraken zijn gemaakt met Marius: na toiletbezoek niet langer dan een uur handen wassen. M'n collega lacht een beetje plagerig: „Succes ermee!”

Ik wil Marius best begeleiden, vind hem een sympathieke jongen. Marius heeft smetvrees. Thuis was de situatie zo uit de hand gelopen dat hij zelfs aan eten en drinken niet meer toekwam. Hij was sterk vermagerd en met uitdrogingsverschijnselen opgenomen. Gisteren kwam Marius op mij heel reëel over, kon zelfs wat grapjes maken over zichzelf en zijn dwangmatigheid. Ik heb met interesse naar hem geluisterd.

Drie uur lang wassen

Het is tijd voor het groepsgesprek. Marius is op z'n kamer en ik ga hem roepen. De kraan stroomt voluit, hij is verwoed bezig met handen wassen en kijkt verstoord en ook wat angstig op als ik binnenkom.

Ik doe de kraan dicht met een doekje en vraag hem mee te gaan naar de huiskamer. Nou, geen denken aan. Hij moet z'n handen wassen. Als hij nu moet stoppen dan kan hij straks opnieuw beginnen en kan hij niet eten, is dat soms wat ik wil!? Het is echter al drie uur geleden dat hij van het toilet is afgekomen en ik vermoed dat hij al drie uur lang handen wast. „Kom nu maar mee, dan zien we daarna wel verder.” Onder luid protest gaat hij mee.

Na het groepsgesprek rent hij naar z'n kamer en begint opnieuw z'n handen te wassen, nog fanatieker. De kraan staat wagenwijd open, er wordt gewerkt. Ik voel een zekere gelatenheid, maar ook wrevel als ik zie wat hij aan het doen is. Om elkaar te kunnen verstaan draai ik de kraan weer dicht. „Had je me maar m'n gang moeten laten gaan zonet”, zegt hij. „Hoelang moet je nog?” vraag ik. „Zeker tien minuten.” Ik zet de wekker zichtbaar neer. „Ik kom je over precies tien minuten ophalen, ok?” Marius geeft geen antwoord, de kraan buldert alweer boven alles uit.

Contact

Na precies tien minuten kom ik terug en ik weet niet wat ik zie. Marius heeft het werktempo flink opgevoerd. Het zweet gutst van z'n gezicht, z'n overhemd is doorweekt. In opgefokte trance is hij

PICTURE BOX

aan het wassen alsof z'n leven ervan afhangt. Ik draai de kraan dicht en zoek z'n blik. „Marius hállo, kom eens terug. Adem eens uit!”

„Er is een druppel zweet op m'n handen gevallen, ik moet opnieuw beginnen”, zegt hij angstig en gejaagd. „Ik ga niet mee”. Er zit paniek in z'n stem. Ik ga er even rustig bij zitten, terwijl Marius met zijn handen in de lucht staat te druipen van het zweet. Geen contact. Hoe los ik dit op? Eerst zelf maar eens even uitademen. „De tien minuten zijn voorbij Marius, ik neem je echt mee naar de afdeling om te eten.” Ik sta op en leg een hand op zijn heup om hem naar de deur te leiden. „Blijf van me áf! Ik vat zo nog kou met die open deur!” ‘Aha, ruimte om te onderhandelen’, denk ik en ik ga bij het raam staan. „Als jij naar de deur loopt, doe ik het raam dicht.” Nu is er wat contact, Marius twijfelt nog even, maar stapt naar de deur. Ik doe het raam dicht en draai ook direct de deur op slot als we beiden buiten staan, het zweet staat mij inmiddels ook op de rug. Ik voel me lullig tegenover hem, wat een vervelende situatie. Marius gaat redelijk rustig zitten om te eten. „Komt het ooit nog goed tussen ons?”, vraag ik hem. Hij kijkt op, z'n ogen twinkelen: „Tussen ons komt het nooit meer goed”, en hij lacht.